

: sorani

Informasjon til asylsøkere i Norge

زانیاری

بۆ پەنخوازان لە نەرویج

ئەم نامىلکەيە لەلايەن پېكھراوى نەرويچىي بۇ پەناخوازان (NOAS)-دۇه ئامادە كراوه. پېكھراوى نەرويچىي بۇ پەناخوازان پېكھراويتى ناھىكمىي مافەكانى مرۆفە كە زانىارىي و يارمەتىي ياسايىي دەداتە پەناخوازان.

نامىلکەكە زانىارىي گرنگى تىايدە بۇ تو كە پەناخوازىكىت و داواى پەنادان دەكەيت لە نەرويچ.

لەم نامىلکەيەدا سەبارەت بەمانەي خوارەوە دەخوينىتەوە:

- كى مافى ئەوهى هەيە بپارىزىرىت؟
- كى دوخسەتى مانەوە لەسەر بىنەماي ئىنسانىي دەدرىتى؟
- كام ولاتە مامەلەيى داخوازىيىنامەي پەنادانەكەت دەكەت؟
- كى لە نەرويچ مامەلەيى داخوازىيىنامەي پەنادانەكەت دەكەت؟
- كاتىك كە داواى پەنادان دەكەيت چى رۈۋەدەدات؟
- چەند پىنمایىيەكى گرنگ سەبارەت بە چاوبىكەوتى داواكىدىنى پەنادان
- ئەو ئەرك و مافانەيى كە وەك پەنابەريك ھەتن
- ئەركى نەركاندىنى نەھىتىي كار.

۱. کن مافی ئاوه‌ی هه‌یه بپاریززیت؟

تو کاتیک مافی ئاوه‌ت هه‌یه په‌نا بدریت، واتا مافی په‌نابه‌ریت بدریتی، ئه‌گر بین و له حالاتی گه‌رانه‌وتدنا بق و لاتی خوت مه‌ترسی کوشتن یان ئشکه‌نجهت له‌سر بیت، یانیش مه‌ترسی ئاوه‌ت له‌سر بیت پووبه‌پووی ددستدریزی خته‌رنانکی جۆری تر بیت‌و.

ئه‌گر ده‌سە لاتدارانی و لاتی خوت تووانای ئاوه‌یان هه‌بیت بپاریزز، یان ئه‌گر ناوجه‌یه کی/ناوجه‌گله‌لیکی ئارام بق تو له و لاتی خوت هه‌بیت، بگشتی لەحالاتی وادا مافی ئاوه‌ت ننیه له نه‌رویجا په‌نا بدریت.

ئاوه‌ی که ئایا کي مافی ئاوه‌ی هه‌یه په‌نا بدریت له و بەلیننامه نیوهدوله تیيانهدا هاتوروه که و لاتی نه‌رویج خۆی پابه‌ند کردوو رەچاویان بکات.

۲ کن روخستى مانوه له‌سر بنه‌مای ئىنسانى دەدریتى؟

ئه‌گر مافی ئاوه‌ت نه‌بیت بپاریززیت، ئوکات ده‌سە لاتداران له‌وه ده‌کولنەو که ئایا مه‌رجى ئاوه‌ت تیاپه پووخسەتى مانوه‌ت له‌سر بنه‌مای ئىنسانى یان له‌سر بنه‌مای پیوه‌ندىيەکى تايیت به نه‌ورىچەو بدریت ئان نا. ئەم جۆرە له رووخسەتى مانوه‌ویه بە رووخسەتى مانوه‌و له‌سر بنه‌مای ئىنسانى ناو دەدریت.

بەشیوه‌یکی گشتی بق و درگرتى ئەم جۆرە له روخستى مانوه‌ویه ئەو مه‌رجە هه‌یه که دەبیت پاسپورت تەبیت. ئەگر پاسپورت رادسەتى ده‌سە لاتداران نه‌کردیت، ئاوه بۆی هه‌یه یان داواکارىيەکەت رەت بکریت‌و یان ببیتە هۆی ئاوه‌ی رووخسەتى مانوه‌دیكى سۇورودارت بدریتى کە نه مومكىن بیت بیت به رووخسەتى مانوه‌ویه هەمیشەي نەش بتوانیت له داھاتوویه کە ئەندامانى خیزانەکەت بھېتیت بق نه‌رویج.

۳. کام و لاتە مامەلەي داخوازبىيئامەي پەنادانەكەت دەكت؟

ھەموو كەسىك ئەو مافى نىبى داخوازبىيئامەي پەنادانەكەي له نه‌رویج مامەلە بکریت. ھاوكارىيئامەي دەبلن پىكەكوتىكى ھاوكارىيىكىدە لەنیوان لەلاتىنىكى ئەوروبىدا و بەو مانايىيە كە داخوازبىيئامەي ھەر پاناخوارىكى لەلایەن تەنها يەك ولات له و لاتانەو مامەلە دەكرىت.

داخوازبىيئامەي پەنادانەكەت بۆی هه‌یه لەلایەن لاتىكى ترى ناو ھاوكارىيئامەي دەبلنەو مامەلە بکریت ئەگر بین و تۇ لەو و لاتە:

- بە پەنجەمۇرەو تۇمار كرابىت
- داواي پەنادانت كردېتىت
- قىزا يان رووخسەتى مانوه‌ت هەبیت
- ئەندامانىكى يان ئەندامانىكى نىزكى ناو خیزانەكەت له‌وه بىت/بن.

بەگشتىي دوو تاشەس مانگ دەبات تا ده‌سە لاتدارانى له‌وه ده‌کولنەو و بېيار دەدەن که ئایا دەبیت بىندرىتىت بق و لاتىكى تر یان نا.

ئەگر لهم باره‌يەوە زانىارىي زىياترت دەۋىت، دەتوانىت ئەو نامىلەكىيەي رېتكراوى نه‌رويجىي بق پەناخوازان [NOAS] و درگريت کە سەبارەت بە ھاوكارىيئامەي دەبلن.

۴ کى له نه‌رویج مامەلەي داخوازبىيئامەي پەنادانەكەت دەكت؟

بەرتوه‌بەرایەتىي گشتىي كاروبارى بىيانيان [UDI] بەشىكە لە دەولەتى نه‌رويجىي. ئەوان چاپىكە وتنى لەگەل دەكەن و ئىنجا بېيار دەدەن که ئایا مافى نىشته جىبۈونت بدرىتى یان نا بەرتوه‌بەرایەتىي گشتىي بىيانيان بەردىي دەخوازبىيئامەكائى پەنادان لىك دەداتوه و ھەموو داخوازبىيئامەيەك بە تاك و سەربەخۇ مامەلە دەكەت.

۵. کاتیک که داوای پهناندان دهکهیت چی پووده دات؟

له لای پولیس وک پهنانخواز خلخت تومار دهکهیت

پولیس وینهت دهگریت و پهنجه مورت و هر دهگریت. پرسیاری ئه ودت لى دهکات که تو کنیت و به چی شیوه دیک هاتیت بق نه رویج، و بوجی داوای پهناندان دهکهیت. ئه گهر هر ناسنامه يه کت پی بیت ده بیت لى کاتی تومارکردنکه کهدا بیاندھیت به پولیس.

دهنیردریتت بق کامپیکی پهنانه بران

دواي ئوهی کاری تومارکردنکه لای پولیس ته او ده بیت، دهنیردریتت بق کامپیکی پیشوازیکردنی پهنانه بران. چهند روزیک لهوی ده بینتیت و دواي ئوه دهنیردریتت یان بق کامپیکی کاتی تر یان بق کامپیکی ناسایی. سه باره ده به و ئورک و ماقانه وه که هتن، له لایه ن فرمانه برانی کامپه که و زانیاریتت دهد ریتت.

پشکننی نه خوشی سیل-ت بق دهکریت

له چهند روزی سه ره تادا له کامپه که پشکننیت بق دهکریت تا بزانریتت که ئایا نه خوشی سیل-ت هه یه یان نا. ئم پشکننیت ده بیت هه موو کس بیکات. ئه گهر کرقی ته ندر وستی گهورهت هه یه که پیویست به چاره سه ری ده سبیه جن دهکات، باشتره نووسینه گهی ته ندر وستی کامپه که لى ئاگادر بکیت وه.

له لایه NOAS-مه زانیاریتت پین دهد ریتت و پیتمانی دهکریت

له چهند روزی سه ره تادا له کامپه که له لایه NOAS (ریکخراویکی ناخکومی مافه کانی مرؤفه که بق مافه کانی پهنانخوازان) -مه زانیاریتت بی دهد ریتت. NOAS ریکخراویکی ناخکومی مافه کانی مرؤفه که بق مافه کانی پهنانخوازان له نه رویج کار دهکات. رقلى NOAS له کامپیکی پیشوازی بیکه ئه وه یه که زانیاریتت بداتی و پیتمانی بدات به پهنانخوازان. له لای فلیمکی زانیاریتت پیشان دهد ریتت سه باره ده به پروسنه داوای پهناندان، و هه رووهها فرمانه ریکی NOAS-دا دانیشتتیکت له گهال دهکات. ئامانجی له دانیشتته ئه وه یه که ئاما دهت بکات بق چاوبیکه و تنه که مه ده گهال UDI. گرنگه دانیشتتکه بق ئه وه به کار بھینتت ئه و پرسیارانه یه هتن سه باره ده داوای پهناندان بیانکهیت. قسه وباسه کان به زمانیک ده بیت که تو به باشی تبیگه بیت.

نه‌گهر کارهکه‌ی تو وايه که به ئيحتيمالي زور بېپتى ريسانامه‌ى ده بلن ده نيردرىيىت بۇ ولاطيكى ترى ئوروبي، گرنگه خوت باسى ئەم بىكىت بۇ ئەوي زانيارىي دروستت لمبارديوه بدرىيىت. فرمانبه‌رهكانى NOAS ھەموو ئەركى نەدر كاندىنى نەينىي كاريان ھەي.

چاپىيکەوتتى لەگەل دەكت

ئەو چاپىيکەوتتى پەنادانى كە دەكىرىتى گۈنگۈرىن فرسەتە بۇ ئەوي بتوانىت بۇ UDI باسى ئەوه بىكىت كە ئايا بىچى داواى پەنادان دەكىت. چاپىيکەوتتى كە بەگشىتىي چەندىن كاتزىمىز دەخايىنتى. لە چاپىيکەوتتەكەدا بە ديارىيىكابىي و بە درېتىي باسى ئەوه بىكە كە ئايا لە ولاطي خوت چىت بەسەردا ھات و تىست ھەيچ چىت بەسەردا بىت ئەگەر ناچار بىت بەگارىيىتەوە بۇ ولاطي خوت. لە چاپىيکەوتتەكەدا وەرگىپىكىش ئامادە دەبىت. وەرگىپەكە ئەركى نەدر كاندىنى نەينىي كارى ھەي و بىلانە. ئەگەر كىفتت ھەبوو لە تىڭەيشتنى ئەوهى كە دەورىتىت دەبىت يەكسەر ئەو كەسە ئاكىدار بىكىتەوە كە چاپىيکەوتتەكەت لەگەل دەكت. لە كوتايى چاپىيکەوتتەكەدا ئىمزا راپورتى قىسەكانى خوت دەكەت كە لە چاپىيکەوتتەكەدا كەردوون. وەرگىپەكە ھەموو پاپورتەكەت بۇ دەخويىنەتەوە. ئەگەر ھەر گۈرانىك ھەبوو كە ويستت لە راپورتەكەدا بىكىت، دەبىت بەر لەوي راپورتەكە ئىمزا بىكەيت بىيانلىت.

دەنيردرىيىت بۇ كامېتكى ئاسايىي و لەوي دەزىت تا UDI وەلامى داخوازىيىنامەكەت دەداتەوە

مانەوە لە كامې بە خۆرابىيە. ئەگەر بىتەۋىت دەتوانىت لەو ماوهىيەدا كە چاوهروانى وەلامى UDI-بىت لە شوينىيىكى تايىت بە خوت بىزىت و لە كامې نەزىت، بەلام لە حالەتى وادا يارمەتىي ئابۇورىي تادربىت لەلاین UDI-يەوە. ئەگەر ويستت بگۈزىنەتەوە و لە كامې دەرچىت، دەبىت ھەۋال بىدىتە كامېكە بۇ ئەوهى ناوىنيشانە تازەكەت لاي خۇيان تومار بىكەن. گرنگە ناوىنيشانەكەت تومار بىكىت بۇ ئەوهى ھەر وەلامىك لە UDI-يەوە ھەبوو پىت بىگات.

زانيارىي نوى

ئەگەر ھەر زانيارىيەكى نويت دواى چاپىيکەوتتى داواى پەنادانەكەت پىيگەيشت كە گرنگ بىت بۇ داخوازىيىنامەي پەنادانەكەت، باشتەر يەكسەر بىيگەيەننەتەوە بە UDI. ئەوه داش رۇون بىكەرەوە بۇيان كە ئايا بۇچى بىتشت ئەو زانيارىيىانەت/زانيارىيىانەت باس نەكردوو. فرمانبه‌رانى كامېكە دەتوانن پىت بلين چۈن زانيارىي نوى دەگەيەننەتەوە بە UDI.

چاوهروانی و هلامی UDI دهکده

بوي هئيہ UDI لہ چند هفته یہ کدا ولادمی داخوازینا کھکت بداتوہ و پوشی ہے زیارت لہ سالیک بخایہ نیت. ئے گر ماوہ یہ کی زوری برد، ئاٹوہ رہنگے لہبر ئاٹوہ بیت کے UDI خریرکی لیکوئیلہ وہیہ راستور درستی ہو زانیاریانہ تو داوتن. دشکرتی لہبر ئاٹوہ بیت کے UDI خریرکی لیکوئیلہ وہیہ بارود خی ہو ولاٹی تو لبوہ ہاتویوت، یانیش دکریت لہبر ئاٹوہ بیت کے ڈمارہ ہئواہی چاہو برانی و ولادمی UDI زورن بؤیہ کات ددیات.

لە UDI-هەوە وەلامیتک بىق دىت: يان رۇوخسەتى مانەوە يان رەتكىرىدەنەوە

پروخسنهٔ تي مانه وه

ئەگەر روحسەتى مانەوە و درېگىرىت، ئەو كات فرسەتى ئەۋەت دەدەرتى لە شارەوانىيەكدا نىشته جى بىكىتت. لە كاتى خۇيدا لەلایەن كامىكى كەۋە زانىيارىتت لەميارىدە وە دەدەرتى.

رہنمائی

نهگر و هلامی رهت و دربرگیریت، دهتوانیت سکالانامه بنووسيت. پاریزدریکت بوق داده نرت. به گشتنی پینچ کاتژمیرت به خواری بوق داده نرت لەگل پاریزدره کەدا كه دهتوانیت له بنووسيت سکالانامه كەدا يارمه تبیت بادات. نهگر پتیوت سکالانامه بنووسيت دهیت له ماوهی سی هفتهدا بیکیت. به گشتنی ئە و ماوهی بیه کە چاودرهانی و هلامی سکالانامه كەتی دهتوانیت له نهروي جدا بیتتیوه، بلام نهگر UDI پینچ و بایت کە داخواز بیتتامه كەت بیتتاعیه، ناتوانیت بیتتیوه.

هیئه‌تی مامه‌له کردنی سکالانامه‌ی بیانیان [UNE]

UNE مامه لهی سکالانامه کت دهکات. بؤی هه یه **UNE** بانگت بکات بق کوبونو نه یه کي يان داوات لى بکات زانياربي زياناتيان بق نينزيرت.

ئىگەر سكارالانامەكەشت رەت پىرىتىو، ئەوكاتە دەپىت پىگارىتىو بۇ ولاتى خوت

له حاله‌تی وادا دهیت له ماوهیه کی نیاریکاراودا که پولیس دیاریی دهکات بگرینته ووه بق ولاتی خوت. ماوهیه به‌گشتنی دوو هفته‌یه. دوای ئه و ماوهیه ئیتر نه مافی مانه‌وەت له نه روی جدا دەمینیت و نهش مافی مانه‌وە له کامپی یەنبازه راندا.

نهگر و هلامی رهتی کوتاییت و هرگرت، یانی نئو کاته UNE (نهیتی مامه‌له کردنی سکالانامه‌ی بیانیان) برپاره‌که‌ی UDI سه‌باره‌ت به دوازی پهناندنه‌که‌ت هر و هک خوی دهدیلته‌وه و به‌گونی سکالانامه‌که‌ت ناکات، دوو رویگات له‌به‌ره‌مدا دهیتی: یان گه‌ران‌نوه‌ی ناره‌زوو‌مه‌ندانه‌ی خوت بق و لاتی خوت له‌ریگای و نکخراوی کوچی نینووه‌له‌تی (OM)-وه، یانیش لاه‌لایه‌ن پولیسیسه‌وه له ولات دهکتیته دهره‌وه (واته ناره‌نوه‌ی به‌زور).

که رانده‌ی ثاره‌زومه‌ندانه له‌گه‌ل پیکخراوی کوچی نیوده‌وله‌تی (IOM)-دا

دەسە لاتارانى نەرەيىجي كاروبارەكەن پىك دەخەن بۇ ئەۋەي بىۋانىت ئارەزۆرمەندانە بېگەرىپىتە و بۇ لاتى خوت. كەرەنەوەي ئارەزۆرمەندانە بەو مانايىيە كە تو خوت ھاوا كاربىي دەككىي بۇ ئەۋەي بىچىنەوە بۇ لاتى خوت لەرىگە ئاردىنى داخوازىيەنامەوە بۇ ئەو پىروگارىي كەرەنەوە كە نەرەيىج كە ئاوابى Voluntary Assisted Return Programme (VARP)-.

پیوگرامی VARP هاوکاریه که لهنیوان UDI و IOM دا سه‌فهري گه رانه‌وهکه بُو ریک ددهن. کاتیک ثاره‌زونه‌ومندانه درویته و، ئوکاته دهوله‌تی نهرویجی مه‌سیره‌هی سه‌فهره‌که بُو ددهن.

هه موو ئواهنىي كە مافى مانەھىيان لە نۇرۇپەدا نىيە دەتوانى داوا بىكەن زارەزۇمەندانە بېرىۋەدە بۇ لاتى خۇيان. ئەگەر داخلىزىبىنامە يېنانادانەكەرت رەت بىكىتىۋە، پاش ماۋەيەكى سۈنوردار دەبىت ئەرپۈچۈپ بەھى بەھلىت. ئەگەر بېتەبىت ئارەزۇمەندانە و بە ويستى خۇت بىگە رېتىتىۋە بۇ لاتى خۇت، باشتە ماۋەيەكى كەم داۋى ئەوەدى

دخوازیینامه‌ای پهنانه‌کهت رهت دهیته‌وه، داخوازیینامه‌ی گهرانه‌وه بدهیته IOM. ئه‌گهر ئه و داخوازیینامه‌یه رسماً مسیه‌تی پی بدریت، ئوکات IOM ریتماسیت دهکات و له پهیداکردنی دوکومینتی سه‌فر و له کپینی بلیتنا پارمه‌تیت ددات. بق ئه‌وی بتوانیت لرینگای IOM-وه سه‌فر بکهیت دهیت پاسپورتی خواردوو یان جوره دوکومینتیکی سه‌فری ترت ههیت که للاپن دسه‌ه لاتارانی و لاتکت‌وه درچووبیت. ئه‌گهر پاسپورتی خواردوو یان دوکومینتی سه‌فرت نیبه، IOM دهتوانیت هول بدان یارمه‌تیت بدان بق ئه‌وی بتوانیت له نزیکترین سه‌فاره‌تختانه یان کونسلولخانه‌ی و لاتی خوت داوای بکهیت. ههروهها نه‌گهر خوت بخوازیت، IOM له کاتی سه‌فره‌کدا و له کاتی گهیشتیشت به و لاتی خوت پالشیتیت دهکات و کاروباره‌کانت بق ریک دهخات. بق زانیاری زیاتر سه‌باره‌دت به گهرانه‌وه ئارهزووه‌ندانه و بق ودرگرتنی یارمه‌تی بق پرکردنه‌وه فورمی داواکاری، دهتوانیت پهیوندندی به فه‌رمانبه‌رانی ئه و کامپه‌وه که لئینی دهژیت، یان به UDI یان به نووسینه‌کهی ناوجه‌یی IOM-وه بکهیت.

ناردن اووه‌ی به زدر
ئه‌گهر دواي ودرگرتنی وهلامي رهتى كوتايى نه‌گهه‌رېتىه‌وه بق و لاتی خوت، له پاش ته‌وابوونى ئه و ماوه‌يه موله‌ت دراوه‌تى بمینتىه‌وه، للاپن پولیس‌هه له نه رویج دهکریتت دهه‌وه.
ئه‌گهار دهیت تو خوت تیچووی کردن‌دهره‌وه که بدهیت. ئه‌گهه پاره‌هی ئه‌وهت نه‌بیت خوت بليتى ته‌ياره‌که بکریت، ئوکات دهوله‌ت مه‌سره‌هه کان دهخاته ئه‌ستوی خوى، بهلام ئه و ئه‌ركات دهکه‌ويتى سه‌ر که تیچووی سه‌فره‌که بکیریت‌وه بق دهوله‌ت. ئه‌گهار ئاماره نه‌بیت تیچووی کردن‌دهره‌وه که بخیته ئه‌ستوی خوت، بقی هه‌یه ئه‌وه ببیتە هۇئى ئه‌وی که له داماتوویه‌کا ئه‌گهه بته‌ویت سه‌فر بکهیت بق نه رویج یان بق و لاتانیکی ترى ئه‌وروپا، قىزا و موله‌تى هاتنه‌ناوه‌وهت نه‌دریتى.

نهگر تاوان نهنجام بدھیت

نهگر تاوان نهنجام بدھیت، زور بهزوبی داخوازینامه‌ی پهناندنه‌کهت مامه‌له دهکریت بق نئوهی بتوانیریت بهزوبترين کات له نهرویج بکریتنه دهروه. نهگر سه‌ریچیبیه‌کی یاسایی بکهیت، بقی ههیه له ناکامی نئوهی دهرویج دهکریتنه دهروه. دهکردنده‌دهوهره‌کی واش دهیتنه هوی نئوهی که له داهاتوودا نهتوانیت سه‌فره برکهیت بق نهرویج و بق زوربه‌ی زوری و لاتانی ترى نئوروبا.

6. همندیک ریتمانی گرنگ سه‌باره‌ت چاوبیکه‌وتني داواکردنی پهناندان

- به قولی و به دریژی باسی نئوه بکه نایا بقچی ناچار ببوقیت ولاتی خوت بهجی بهیلیت و ئایا ترسن
- ههیه چی بوبودات نئهگر بگهاریتنه بق ولاتی خوت.
- له چاوبیکه‌وتني‌کهدا ته رکیز بخره سر نئوهی که تو خوت چیت بهسه‌ردا هات و چی ببوده‌دادات نئهگر ناچار بیت بگهاریتنه بق ولاتی خوت.
- تا دهتوانیت وورد و دیاریکارا قسے بکه.
- نهگر مندالی خوار ته‌منی 18-ت له‌گه‌لایه، باسی و‌زعیان و نئو شتانه بکه که به سه‌ریاندا هاتووه.
- نهگر له کاتی قسه‌کردن‌کاندا شتیک تینه‌کهیشتیت داوا لهو کسه بکه که چاوبیکه‌وتني‌کهت له‌گه‌لدا دهکات تا بور رونو بکاته‌وه.
- نهگر به‌گه‌نامه‌هیه که په‌یوه‌ندیی به داخوازینامه‌ی پهناندنه‌کهت‌نهوه ههیه، باشتره له‌گه‌ل خوتدا بیانبه‌یت بق چاوبیکه‌وتني‌که.
- راستگویانه قسے بکه. نهگر شتیکی ناراست بلیت رنگه بیتنه هوی نئوهی داخوازینامه‌ی پهناندنه‌کهت رهت بکریتنه‌وه، و بوشی ههیه له نهرویج بکریتنه دهروه. شتیکی واش دهیتنه هوی نئوهی که له داهاتویه‌کدا نهگر بتمویت، نهتوانیت سه‌فره بکه‌یتنه بق ناو نهرویج و بق زوریک له و لاتانی نئوروبا.

پهتابرانی کوڭلۇن

جار ههیه كچان و ئىنان رووبه‌رووی راوددوونانى جيابات دېبىوه لهووه کي پياوان رووبه‌رووی دەبىوه‌وه. رەنگه قورس بىت بق كچان و ئىنان باسی نئو تەجهروبانە خويان بکەن، بەتايىت بق پياوان. نهگر دەتەۋىت دەتوانىت له‌گەل فەرمانبەریکى كچ له NOAS قسە بکهیت. نهگر دەتەۋىت تکابىه دواى بىيىنى فىلمى زانبارىيەكە تا دەكريت زوو به NOAS بلى كە دەتەۋىت له‌گەل فەرمانبەریکى كچيان قسە بکهیت. هەروده‌ها دەتوانىت بق چاوبیکه‌وتني پهناندنه‌کهت له UDI داواى نئوه بکهیت کە هەم نئو کسسىي کە چاوبیکه‌وتني‌کهت له‌گەل دەکات و هەم و‌رگىرەكەشت كچ بن. نهگر خواتىتكى وات ههیه دەتوانىت له کاتى داشىتتەن‌کەتدا له‌گەل NOAS باسی بکهیت.

ئايا مندالى خوار تامىنى 18-ت له‌گه‌لایه؟

بارودۇخى ژيانى مندالىكە له لىكىدانوهى داخوازینامىي پهناندنه‌کەتا گرنگى خوى ههیه. UDI هەم دەخوازىت بىنائىت كە ئايا مندالىكە خوى مافى نئوهى ههیه كە بىمارىزىت و پەنا بدرىت و هەميش ئايا خوى بارودۇخى ژيانى خوى چۈن دېبىنتىت. زور گرنگه له کاتى چاوبیکه‌وتني‌کەتدا له‌گەل له UDI باسی نئوهانه بکهیت.

UDI له‌گەل ئۇ مندالاندا کە تەمنىن لە 7 سال بسەرەدەي قسە دەکات چونكە گرنگە مندال فرسەتى بدرىتى خوى بە زمانى خوى باسی نئو تەجهروبانە بکات کە بسەریدا هاتووه. جار ههیه مندال گرفتەكان بە قورسەر دەكريت لهووه کە گۈورەكان دەيىكەن. UDI قەت قسە‌واباس له‌گەل مندالىكەدا ناکات نئهگر مندالىكە خوى حەز نەكتات.

7. ئو ئەرك و ماقانىي کە تو وەك پەنخوازانىك هەتن

ئەركتە هاوكارىي بکهیت تا ناسنامە و كىيەتىي تو يەكلالىي بکریتەوه بق دەسەلەتدارانى نهرويجىي گرنگە بىنان تو كېيت. بۆيىه گرنگە هەر دوکومىتتىك کە ناسنامە و كىيەتىي

تو پیشان دهدات را دستی دهسه لاتارانی بکهیت. ئەگەر لە دهست دهسه لاتارانی ولاٽی خوت راتکردووه، لە حالەتی وادا دهسه لاتارانی نه رویجىي داواي ئەوەت لىناكەن بۇ پەدەستەنەنەن بىلگەنامەنە ناسنامە پەيوەندىيان بىيەت بکەيت.

ئەگەر دهسه لاتارانی نه رویجىي گومانيان لە ناسنامە و كىيىتتىت ھەبىت، بۇي ھەيە ئەو گومانە بېيىتە هوى ئەوەدى:

- باورت پىن تەكىرىت
- بەختى وەرگرتى مافى مانەوەت كەمتر بىتتەو
- چەند مافىكت لە دەست بچىت كە ئەگەر وانەبوايە دەتبۇون مافىكى مانەوەدى سىنوردارت بدرىتىت

ڭاركى ئەوەت ھەيە زانىارىي پاست بىدەت

وەك پەنخوازىيک دەبىت ئەو روون بىكەيتەو كە ئايىا بۆچى داواي پەنادان دەكەيت. بۇي ھەبىت چەند پىت دەكىرىت بەلگەنامەنە بىيۆپىت بخەيتە بەردەست و ھاواكاري بکەيت. ھەرجىيەكت لە كەسى تر سەبارەت بە داواكىرنى پەنادان بىسنتىت بەر لەوە داواي پەنادان بىكەيت، كاتىك چاوبىكەوتت لەگەل دەكىرىت دەبىت بە پاشتىنى ئەو ھۆكۈرانە بە دهسه لاتارانى نه رویجىي بلېتىت كە بۇونەتە هوى ئەوەدى داواي پەنادان دەكەيت. سىزاي لەسەرە زانىارىي ناپاست بىدەت. دانى زانىارىي ھەلە رېنگى بېيىتە هوى ئەوەدى لە ولاٽەكە دەربىرىتىت دەرەوە.

بۇي ھەيە لە ماوەيدىدا كە پەنخوازىت مافى ئەوەت ھەبىت كار بىكەيت

ئەگەر بىوانىت ناسنامە و كىيىتىت بخوت بىسەلمىتىت، بەشىۋەيەكى كىشتىي بە بەردەستخىستىت پاسېرۇت، بۇي ھەيە ئەو كاتە مافى ئەوەت بدرىتىت لە ماوەيدىدا كە چاوهروانى وەلامى داخوازىيەنامەنە پەنادانەكەت دەكەيت، ئىش بىكەيت. لە حالەتى وادا سەرپەرشتىيارەكەت دەبىت رازىيى بىت لەسەر ئەوەدى كار بىكەيت و نابىت كاركىرىت دەمەنەكىنى قوتباخانەت بىكەيت.

مافى چارەسەرگەرنى پىزىشىكىت ھەيە

لە ماوەيدىدا كە چاوهروانى وەلامى داخوازىيەنامەنە پەنادانەكەت دەكەيت، مافى چارەسەرگەرنى پىزىشىكىت ھەيە. بەشىۋەيەكى كىشتىي ھەممۇ ئەوانەي كە لە نەررويج تەمەنیان لەسەررووى 12 سالەوەيە، دەبىت بەشىكىت تىچۇرى چارەسەرلىقى خۇيان بىدەن. ئەگەر پىيۆپىت بە يارمەتىي چارەسەرگەرى دەرەونىنى بۇو، دەكىرىت تىچۇرۇكەي لەلاین UDI-دەوە بدرىت. بۇ زانىارىي زىياتىر سەبارەت بەمە پەيوەندىيەن بىكە يە كارمەندانى كامپىكەتتەوە، باشترە ھەم UDI و ھەم سەرپەرشتىيارەكەت ئاكىدار بىكەيتەو ئەگەر گرفتىتەندرىسىتى گەورەت ھەيە.

فرسەتى ئەوەت ھەيە داخوازىيەنامەنە پەنادانەكەت بېكىشىتىت ھەيە

لەھەر كاتىكدا بىت دەتوانىت داخوازىيەنامەنە پەنادانەكەت بېكىشىتىتەوە. لە حالەتى وادا ئەو فرسەتەت دەبىت بۇ گەرانووه بۇ ولاٽى خوت، لە IOM داواي يارمەتىي بىكەيت.

8. ئەركى نەركاندىنى نەيىتى كار

پوليس، UNE، وەرگىزەكە، فەرمانىيەنارىنى تەندرىسىتى و NOAS نەموو ئەمانە ئەرکى نەركاندىنى نەيىتى كاريان ھەيە. ئەو بە مانايە دىت كە ئowan ناتوان زانىارىي سەبارەت بە داخوازىيەنامەنە پەنادانەكەت تو بىدەن دەسە لاتارانى ولاٽەكت. ھەر دەن ناتوان ئەو شەنانى تى باسيان دەكەيت بچىن لاي كەسائىك باسى بىكەن كە سەرپەريان لەگەل داخوازىيەنامەنە پەنادانەكەي تۇدا نىيە. شەكاندى ئەرکى نەركاندىن سىزاي لەسەرە. بۇي ھەبىت ناكات بىتسىت لەوەي بە قولىي و بە درىيىتى باسى ئەو بىكەيت كە ئايى بۆچى داواي پەنادان دەكەيت.

هندیک ناویشان

[POLITIETS UTLENDINGSENHET]

پولیس پهناخوازه تازدهاتووهکان و هک پهناخواز تومار دهکات هروهها پولیس ئەو پهناخوازانه له ولات دهردکات که دواى ئەوهی وەلامی رەتیان وەرگرتۇوه، ئارەزووەندانه نەرویچ بەجى ناھىلەن.

ناویشانى پۆستى: Postboks 8102 Dep, NO-0032 Oslo, Norway
 ناویشانى سەردان: Christian Krohgs gate 32, 0186 Oslo
 ژمارەتلهقون: +47 22 34 24 80
 پۆستى ئەلكترونى: pu@politiet.no

بەریەدباریتىي گشتىي كاروبارى بىيانىان (UDI)

دەزگايەكى دەولەتتىيە كە يەكىك لە رەركەكانى مامەلە كەردىنی داخوازبىيئانەمى پەنادان، داخوازبىيئانەمى گۈدكىرنەوەي خىزان، داخوازبىيئانەمى ۋىزا و داخوازبىيئانەمى ھاولاتىتىيە. هروهها UDI بەرپرسىيارە لە كامېكانى پەناخوازان.

ناویشانى پۆستى: Postboks 8108 Dep., 0032 Oslo
 ناویشانى سەردان: Hausmannsgt. 21, 0182 Oslo
 ژمارەتلهقون: +47 23 35 15 01
 orts@udi.no
 مالپەر: www.udi.no پۆستى ئەلكترونى:

(IOM) دېنخراوى كەچى نىنەمەلەتىي

زانىارىي سەبارەت بە كەرانەوەي ئارەزووەندانه لەرىگەي دەستىگەتن و يارمەتىيدانەوە

ناویشانى پۆستى: Postboks 8927 Youngstorget, NO-0028 Oslo, Norway
 ناویشانى سەردان: Oslo 0155 Storgata 10a
 ژمارەتلهقون: +47 23 10 53 21
 پۆستى ئەلكترونى: osloreturn@iom.int

كاتى دەوامىكىدن: رۆژەكانى ھفتە لە كاۋىزىمەر 10ى بەيانى تا 3ى پاشنىوەرق. رۆژانى شەممە و يەكشەممە دەوام نىيە.

هەيئەتى مامەلەكىدىنى سكارلاتامەي بىيانىان (UNE)
 ئۇرگانىكى دادگائىسى ئىدارىيە كە ئەركى مامەلەكىدىن ئەو سكارلايانە كە
 لەبرامبەر پەتىپونەوهى داخوازبىيانامە لەلايەن UDI-ووه دەكىرىن.

Postboks 8165 Dep., NO-0034 Oslo, Norway
 ناونىشانى سەردان: Stenersgt. 1B/C, 0050 Oslo لە ئۆسلى
 +47 21 08 50 01 ژمارەتەلەفۇن: +47 21 08 50 01 ژمارەفاكس:
 مالىپە: postmottak@une.no، پۈستى ئەلكترونىيى: www.une.no

خاچى سورى نەرويجىي، خزمەتكىزىرىي بەدوداگەران
 يارمەتىيدان بۇ ئۇرۇھى پەيوەندىيە لەتىوان ئەو ئەندامانەي خىزىاندا دروست
 بىكتەوە كە لە ئەنجامى شەر، ناكۆكىي يان كارەساتەوە لە يەكتەر دابراون.
 خاچى سورى زانىارىي سەبارەت بە تو ناداتە UDI يان ھەرجىيەتىكى تر.
 ئەم خزمەتگۈزازىرىي خاچى سورى بەخۇرایىه.

Postboks 1 – Grønland, NO-0133 Oslo, Norway
 ناونىشانى سەردان: Hausmannsgt. 7, 0186 Oslo لە ئۆسلى
 +47 22 05 40 00 ژمارەتەلەفۇن: +47 22 05 40 00 ژمارەفاكس:
 مالىپە: tracing@redcross.no، پۈستى ئەلكترونىيى: www.rodekors.no

پیکخراوی نه رویجی بۆ پەناخوازان پیکخراویکی تاھکومیی مافھکانی مرۆڤە کە زانیاریی و یارمەتیی یاسایی دەداتە پەناخوازان.

نامیلکە کە زانیاریی گرنگی تیاھە بۆ تۆ کە پەناخوازیکیت و داوای پەنادان دەکەيت لە نه رویج.

پیکخراوی نه رویجی بۆ پەناخوازان (NOAS)

ناونیشانی پۆستی: Torggata 22, 0183 Oslo

ناونیشانی سەردان: Postboks 8893 Youngstotget., 0028 Oslo

ژمارەتەلەفون: +47 22 36 56 61، ژمارەفاکس:

مالپەر: noas@noas.org، پۆستی ئەلکترونى: www.noas.org